

KOMISJONI OTSUS,

14. aprill 2011,

millega pikendatakse üleminekuperioodi seoses põllumajandusmaa omandamisega Slovakkias

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/241/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemislepingut,

võttes arvesse Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemisakti, eriti selle XIV lisa 3. peatükki,

võttes arvesse Slovakkia taotlust

ning arvestades järgmist:

- (1) 2003. aasta ühinemisaktiga on ette nähtud, et Slovakkia võib selles sätestatud tingimustel jätta seitsme aasta jooksul pärast ühinemist, st kuni 30. aprillini 2011, jõusse sätted, mille kohaselt ei lubata omandada põllumajandusmaad muude ELi liikmesriikide füüsilistel ega juriidilistel isikutel, kelle tegevuskoht ei ole Slovakkias ja kes ei ole seal registreeritud ning kellel ei ole seal kohalikku filiaali ega esindust. See on ajutine erand kapitali vaba liikumise nõudest, mis on tagatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 63–66. Kõnealust üleminekuperioodi võib pikendada üksnes ühe korra kuni kolme aasta võrra.
- (2) Slovakkia esitas 20. jaanuaril 2011 taotluse pikendada põllumajandusmaa omandamisega seotud üleminekuperioodi kolme aasta võrra.
- (3) Üleminekuperioodi põhieesmärk oli kindlustada Slovakkias ühtsele turule ja ühisele põllumajanduspoliitikale ülemineku raames põllumajanduslikuks tegevuseks vajalikud sotsiaal-majanduslikud tingimused. Eelkõige oli üleminekuperioodi eesmärk lahendada probleemid, mis on seotud põllumajandusmaa omandamise liberaliseerimise võimaliku mõjuga põllumajandussektorile, kuna maa hind ja sissetulek erinevad palju Austria, Belgia, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Luksemburgi, Madalmaade, Portugali, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Taani ja Ühendkuningriigi (edaspidi EL 15) vastavatest näitajatest. Üleminekuperiood pidi ka lihtsustama põllumajandusmaa tagastamist põllumajandustootjatele ja selle erastamist. Juba oma 16. juuli 2008. aasta aruandes 2003. aasta ühinemislepingu kohaste põllumajandusliku kinnisvara omandamisega seotud üleminekumeetmete läbivaatamise kohta (edaspidi „vahearuanne“) rõhutas

komisjon, kui oluline on viia eelnimetatud põllumajandusreform lõpule üleminekuperioodi lõpuks ⁽¹⁾.

- (4) Eurostatile kättesaadavate andmete kohaselt on Slovakkia põllumajandusmaa hinnad ELi põllumajandusmaa hindadest madalamad. Maa hinna täielikku ühtlustumist ei prognoositud ega seatud üleminekuperioodi lõpetamise tingimuseks. Paraku on põllumajandusmaa hindade erinevus Slovakkia ja EL 15 vahel selline, et see võib jätkuvalt takistada hindade sujuvat ühtlustumist. On oluline silmas pidada ka madala hinnaga maadega spekulierimise ohtu.
- (5) Eurostati andmete kohaselt erineb sarnaselt põllumajandusmaa hindadega Slovakkia ja EL 15 riikide vahel endiselt ka sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardis). Seega on Slovakkias praegused põllumajandusmaa hinnad võrreldes ostujõuga kõrged.
- (6) Eurostati andmete kohaselt kuulub Slovakkias maa valdavalt alla 2 hektari suurustele pereettevõtetele, mis ei ole enamasti turule orienteeritud. Nende väiketalude ühendamine edeneb väga aeglaselt ning alla 2 hektari suuruse põllumajandusettevõtte kasutatav põllumaa suurenes 2001.–2007. aastal 0,5 hektarilt 0,6 hektarini. Kuigi üksnes 4,56 % kogu tööjõust töötab põllumajanduses, elab peaaegu pool elanikkonnast maapiirkondades. Slovakkia ametiasutuste andmete kohaselt on suur osa eravalduses olevast põllumajandusmaast harimata.
- (7) Põllumajandusmaa ühendamist aeglustab ka asjaolu, et rahuldamata nõuete tõttu on omandiõiguste tagastamise protsess veel pooleli. Lisaks haldab praegu rohkem kui 360 000 hektarit põllumajanduslikku eramaad Slovakkia Maafond, kuni selgitatakse välja selle maa õigusjärgsed omanikud. Slovakkia Maafond haldab ka 130 000 hektarit põllumajanduslikku riigimaad. Kõnealune maa ja maa, mille õiguslik olukord on veel lahendamata, moodustavad peaaegu veerandi Slovaki Vabariigi põllumajandusmaa kogupindalast. Selguse puudumine omandiõiguse osas takistab paratamatult maatehinguid ja põllumajandusvalduste ühendamist. Maa killustatus vähendab omakorda konkurentsivõimet ja põllumajandusettevõtete turule suunatust.

⁽¹⁾ KOM(2008) 461 (lõplik), 16. juuli 2008.

- (8) Eespool toodu põhjal võib sarnaselt Slovakkia ametiasutustega eeldada, et piirangute kaotamine 1. mail 2011 avaldaks Slovakkia maa hindadele survet. Seetõttu püsib tõsiste häirete oht Slovakkia põllumajandusmaa turul pärast üleminekuperioodi lõppu.
- (9) Seepärast tuleks pikendada 2003. aasta ühinemisakti XIV lisa 3. peatükis osutatud üleminekuperioodi kolme aasta võrra.
- (10) Nagu märgiti juba vahearuandes, on selleks, et turg liberaliseerimiseks täielikult ette valmistada, isegi rasketes majandusoludes jätkuvalt ülioluline toetada selliste tegurite parandamist nagu põllumajandustootjatele suunatud krediidi- ja kindlustusvahendid ning üleminekuperioodil põllumajandusreformi lõpuleviimine.
- (11) Kuna Euroopa heaolu tuumaks on alati olnud avatud ja ühtne turg, võib väliskapitali suurem sissevool samuti elavdada Slovakkia põllumajandusmaa turgu. Nagu rõhutatud 2008. aasta vahearuandes, oleks põllumajandussektoris tehtavatel välisinvesteeringutel pikaajaline mõju kapitali ja oskusteabe kättesaadavusele, mis on oluline maaturu toimimise ja põllumajandusliku tootlikkuse seisukohast. Välisomandit käsitlevate piirangute jätkuv vähendamine üleminekuperioodil aitaks turul valmistuda täielikuks liberaliseerimiseks.

- (12) Õiguskindluse huvides ja selleks, et Slovakkia õigussüsteemis ei tekiks pärast praeguse üleminekuperioodi lõppu õiguslikku lünka, peab käesolev otsus jõustuma *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Slovakkias põllumajandusmaa omandamisega seotud üleminekuperioodi, millele on osutatud 2003. aasta ühinemisakti XIV lisa 3. peatükis, pikendatakse kuni 30. aprillini 2014.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Brüssel, 14. aprill 2011

Komisjoni nimel
president

José Manuel BARROSO